سورية
جريدة يومية سياسية حرة
صاحب الامتياز ورئيس التحرير المسؤول
وانس يازجيان

# ՍՈՒՐԻԱ

ԺԴ. ՏԱՐԻ
ԹԻՒ 77 (4190)
ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ,
14 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1959
ԳԻՆ՝ 15 Ս. Դ.

ՀԻՄՆԱԴՐԵԱԼ ԹԻՒ 22632, ՆԱՄԱԿԱՏՈՒՓ ԹԻՒ 814


ՆՈՐ ՏԵԼՀԻ.— Վարչապետ Ներու խորհրդարանին առջեւ յայտարարեց ... Չինաստան ...

# ՍՈՎԵՏ ՄԻՈՒԹԻՒՆ ՆՈՐ ՔԱՅԼ ՄԸ ԱՌԱՒ ԴԷՊԻ ԱՆՋՐՊԵՏԻ ԳՐԱՒՈՒՄ

# ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՔՈԶՄԻՔ ՀՐԹԻՌ ՄԸ ՃԱՄԲԱՅ ԵԼԱՒ ԴԷՊԻ ԼՈՒՍԻՆ, ՈՒՐ ԿԸ ՀԱՍՆԻ ԲՇ. ԿԷՍ ԳԻՇԵՐԻՆ

## Տիեզերագնաց հրթիռը երէկ գիշեր անջրպետին մէջ կազմեց գիսաստղ մը, որ տեսնուեցաւ լուսաւոր ամպի մը ձեւին

ՄՈՍԿՈՒԱ.— ԹԱՍՍ լրատու գործակալութիւնը երէկ կէսօրէ վերջ հրատարակեց հաղորդագրութիւն մը, որ կը յայտարարէ թէ Սովետ Միութիւն յաջող կերպով անջրպետ արձակած է իր երկրորդ Քոզմիք Հրթիռը, որ լուսին պիտի հասնի Սեպտեմբեր 14ի կէս գիշերը 5 վայրկեան անց (Մոսկուայի ժամով, որ կը համապատասխանէ մեր ժամին)։

Անջրպետը նուաճելու ձգտող այս նոր հրթիռը կը սուրայ երկվայրկեանը 11,2 քիլոմեթր արագութեամբ եւ երէկ կէսօրէ վերջ ժամը 15ին՝ արդէն կտրած էր 78,5 հազար քիլոմեթր ճամբայ։

Քոզմիք հրթիռը ունի կարգ մը բաժանմունքներ, որոնցմէ վերջինը կը պարունակէ խուց մը, որուն մէջ կը գտնուին ինքնագործ գործիքներ՝ գիտական եւ օդերեւութաբանական ուսումնասիրութիւններ կատարելու համար։

Այս բաժանմունքին ընդհանուր ծանրութիւնն է 1511 քիլօ։ Երկրորդ բաժանմունքը առաջինէն բաժնուեցաւ՝ երբ հրթիռը հասաւ իր շրջածիրին։

Հրթիռին մէջ գտնուող գործիքները պիտի ուսումնասիրեն Երկրին եւ Լուսնին միջեւ գոյութիւն ունեցող մթնոլորտային, փոշիի ճառագայթները, մթնոլորտային խտութիւնները, օդերեւութական պայմանները, եւայլն։ Միւս գործիքները կը կշռեն 390,2 քիլօ։

Հրթիռին մէջ կան նաեւ երկու յաճախականութեամբ գործող 3 ռատիօ-հաղորդիչներ, որոնք կանոնաւորապէս կը գործեն արձակման պահէն ի վեր։

Երէկ գիշեր ժամը 21ը 39 վայրկեան 22 երկվայրկեան անց՝ հրթիռը արուեստական գիսաստղ մը գոյացուց Վիրօս (կոյս) համաստեղութեան մէջ, որ տեսանելի դարձաւ աստղադիտակներով՝ շնորհիւ անոր շուրջ առաջացած լուսաւոր ամպի մը գոյացումին։

Գիսաստղը տեսանելի եղաւ Կեդրոնական Ասիայէն, Կովկասէն, Ուքրանիայէն, Պիելօ-Ռուսիայէն, Եւրոպական ՍՍՌՄ.էն, Եւրոպայէն, Ափրիկէէն, Միջին Արեւելքէն, Հնդկաստանէն եւ Արեւմտեան Չինաստանէն։

Լուսին հասնող հրթիռին խուցին մէջ կը գտնուի Սովետ Միութեան փառքեր դրօշ մը, որուն վրայ մակագրուած է «ՍՄ Միութիւն 1959 Սեպտեմբեր»։

Քոզմիք Հրթիռին ռատիօ-հաղորդումները կը ստացուին Ս. Միութեան զանազան մասերուն մէջ հաստատուած մասնաւոր կայաններու կողմէ, որոնց հաշուեմները կը կատարուին ինքնագործ հաշուիչ մեքենաներու միջոցաւ։

Համաձայն եղած նախահաշիւներուն, Հրթիռը Լուսին պիտի հասնի Երկուշաբթի կէս գիշերին, ժամը ճիշդ 0,05ին։

ԹԱՍՍ գործակալութեան հաղորդագրութիւնը կ'ըսէ որ քոզմիք անջրպետին մէջ նետուած սովետական այս երկրորդ հրթիռը կոչուած է զանազան նոր եւ կարեւոր քայլ մը՝ մարդուն կողմէ անջրպետի գրաւման ուղղութեամբ։ Այս քայլը մեծ նպաստ պիտի բերէ միջազգային յարաբերութեան վերլուծման եւ աւելի խաղաղութեան պահպանման գործին։

# 10 ՀԱԶԱՐ ՈՍԿԻԻ ՊԱՐԳԵՒ ԱՆՈՐ ՈՐ

## ՅԱՅՏ ԿԸՆԷ ՏԱՐԱԲԱԽՏ ՃՕՃԵՑ ՄՈՒՂԱՃԻՆ ՍԱՐՍԱՓԸ

Ռուգգայի մէջ կատարուած ահրիրն շուրջ եղած քննութիւնները տակաւին որեւէ արդիւնք չտուին։

Ինչպէս ծանօթ է, երկու շաբաթ առաջ Ռուգգայի մօտերը սպանուեցաւ Ճօճեթ Մուղաճիր անուն երիտասարդը եւ մինչեւ այսօր կարելի չեղաւ երեւան բերել ահրիրն հեղինակները։

Այս առթիւ զոհին հայրը Ռուգգայի եղիպտական դրամատան մէջ 10.000 ոսկի դրաւ որպէս նուէր անոր որ ցոյց կու տայ ոճրագործը իր տարարախտ զաւակին...

Զոհին հայրը կ'աւելցնէ թէ ոճրագործը ցոյց տուողին անունը գաղտնի պիտի պահուի եւ դրամը անմիջապէս պիտի տրուի՝ առանց որ մարդ բան մը իմանայ կամ լուր ունենայ։

# ԽՐՈՒՇՉՈՎ ԱՆՀՊԱՍ Է ՀԱՆԴԻՊԵԼՈՒ ԱՅԶԵՆՀԱՈՒԵՐԻՆ

## ՄԻՐՈՒԱԾ ԱՄԵՐԻԿԱՑԻՆ ԱՏԵԼԻ ԴԱՐՁԱՒ

ԱՆԳԱՐԱ.— Թուրքիոյ ամերիկացի պաշտօնեաներուն յարուցած միջադէպերը եւ յատկապէս Թուրքերուն ազգային արժանապատուութեան դէմ Ամերիկացիներուն արարքները պատճառ դարձան որ ամերիկացի զինուորական մարմինը միջոցներ ձեռք առնէ՝ առաջքն առնելու համար այսօրինակ պատահարներուն։

Այս միջադէպերը այն աստիճան խոր անդրադարձ ունեցեր են, որ այժմ Թուրքերը «սիրուած» Ամերիկացիին փոխարէն «ատելի» Ամերիկացիներ կը նկատեն։

Ամերիկացի պատասխանատուներ Թուրքերուն եւ անոնց զինուորներուն մասին ներբողական ազդեր կը հրատարակեն ամերիկացի զինուորներուն համար հրատարակուող թերթերու մէջ, մասնաւորապէս շեշտելով որ մեծ յանցանք է անարգել Աթաթիւրքի արձանները եւ թրքական դրօշը, շեշտելով որ Թուրքերը շատ զգայուն են դրօշի եւ բանակի հանդէպ։

Այս առթիւ հրատարակուած ամերիկեան յուշագիր մը կը թելադրէ ամերիկացի զինուորներուն որ իրենց դրամները փոխեն միայն պաշտօնական խողովակով եւ չծախեն իրենց նոր կամ չգործածուած գոյքերը։

Հակառակ այս միջոցառումներուն, դրեթէ ամէն օր միջադէպեր կը պատահին Ամերիկացիներու եւ Թուրքերու միջեւ։

## ԽՐՈՒՇՉՈՎ ԱՆՀՊԵԼԻ ԱՄԵՐԻԿ. ԱՅՑԵԼՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ

ՈՒԱՇԻՆԿԹԸՆ.— Ուաշինկթընի Ասոցիէյթըտ Միացեալ Նահանգներու բոլոր կրօնապետներուն թելադրեց որ հետեւ կենան Խրուշչովէն, երբ ան առաջիկայ շաբթուն Ուաշինկթըն ժամանէ։

Ասոցիէյթըտ աւելցուց թէ աղօթքներ ու պատարագներ տեղի պիտի ունենան խաղաղութեան եւ մարդկայնապարութեան պահպանման համար, երբ Խրուշչովի Միացեալ Նահանգներ այցելած ամբողջ ժամանակաշրջանին։

# ՄԱԿ-Ի ՔՆՆԻՉ ՅԱՆՁՆԱԽՈՒՄԲԸ ԴԺՈՒԱՐ ԹԷ ԿԱՐԵՆԱՅ ՀԱՍՏԱՏԵԼ ԼԱՈՍԵԱՆ ԱՄԲԱՍՏԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

ՆԻՒ ԵՈՐՔ.— Ապահ. Խորհուրդի կողմէ քննիչ Յանձնախումբը Շաբաթ գիշեր Նիւ Եորքէն ճամբայ ելաւ դէպի Լաօս, տեղւոյն վրայ քննութիւններ կատարելու համար՝ ընդառաջելով Լաօսի կառավարութեան բողոքին։

Քննիչ Յանձնախումբը այսօր, Կիրակի, կը հասնի Լաօսի մայրաքաղաքը։

Իրազեկ շրջանակներ սակայն կը յայտարարեն թէ Լաօսի կառավարութիւնը թէեւ բողոք ներկայացուց հիւսիսային Վիէթնամի դէմ, սակայն ինք ներկայիս մեծ դժուարութեան մը առջեւ է իր այդ ամբաստանութիւնը հաստատելու հարցին պատճառաւ։

Հետեւաբար Լաօսի կառավարութեան միակ մտահոգութիւնն է գէթ մէկ հատ հիւսիսային վիէթնամցի գերի մը բռնելու դալ որպէս փաստ ցոյց տալ Ապահ. Խորհուրդի Քննիչ Յանձնախումբին, հաստատելու համար իր բողոքը... ու այդ միջոցաւ զինուորական օգնութիւններ ապահովելու համար ՄԱԿէն։

Լաօսի կառավարութիւնը մեծ հարստութիւններ կը խոստանայ ամէն անոնց որոնք մէկ հատիկ վիէթնամցի կամաւոր փոխարէն կը գերեվարեն եւ իրեն կը յանձնեն։

Սակայն, հակառակ այս խոստումներուն, Լաօսի բանակը տակաւին մէկ հատ գերի չէ կրցած բռնել...

Նոյն շրջանակները կ'աւելցնեն թէ Ապահ. Խորհուրդի Յանձնախումբը պիտի չկարենայ սեւ փաստ գտնել որ հաստատէ թէ Հիւսիսային Վիէթնամ յարձակումներ կատարած է կամ մասնակցութիւն ունի Լաօսի կռիւներուն մէջ, ինչպէս որ նման փաստ մը չկրցաւ ձեռք ձգել Լաօսի բանակը, ու ի վիճակի չէ հաստատելու Լաօսի կառավարութեան բողոքը...

Միւս կողմէ, ոմանք Յանձնախումբին պարտականութիւնը շատ ծանր է, ու քննութիւններ կատարելու համար ստիպուած է հեծանիւներ, ուղտեր եւ երկաթուղիներ գործածել լեռնային ու անտառային շրջաններ այցելելու, ուր պահուած կը մնան լաոսցի ըմբոստները։

Միւս կողմէ, ըմբոստները շատ մեծ արագութեամբ շրջաններու վրայ կ'իշխեն, ու Յանձնախումբին համար վտանգաւոր պիտի ըլլայ այդ շրջանները այցելել։

# 15.000 ԱՄԵՐԻԿԱՑԻ ՈՍՏԻԿԱՆՆԵՐ ՀՍԿԻՉ ԽՐՈՒՇՉՈՎԻ ԵՒ ԻՐ ՄԱՐԴՈՑ ՎՐԱՅ

ՈՒԱՇԻՆԿԹԸՆ.— Միացեալ Նահանգներու կառավարութիւնը արտակարգ միջոցներ ձեռք առաւ, պաշտպանելու համար Սովետ Միութեան վարչապետ Նիքիթա Խրուշչովի կեանքը՝ Միացեալ Նահանգներ այցելած օրերու ընթացքին։

15,000 ոստիկաններ ու ապահովութեան պաշտօնեաներ կը մասնակցին հսկողութեան պաշտօնին։ Ասոնցմէ 2500 հոգի պիտի շրջապատեն օդակայանէն մինչեւ Սպիտակ տուն։

15,000 ամերիկացի ոստիկաններուն կ'ընկերանան 12 ապահովութեան պաշտօնեաներ՝ գլխաւորութեամբ ապահովութեան անօրէն Ջօր. Զախարովի։

Սովետ ապահովութեան պաշտօնեաները իրենց ամերիկացի պաշտօնակիցներուն հետ այցելեցին եւ քննեցին բոլոր այն քաղաքներն ու վայրերը ուր պիտի այցելէ Խրուշչով, ինչպէս նաեւ աչքէ անցուցին բոլոր այն միջոցառումները որոնք ձեռք առնուած են ու հանգստութեան յայտնեցին անոնց համար։

Բոլոր այս պատրաստութիւնները սակայն միայն Խրուշչովի համար չեն, այլ անոր ընկերացող 108 հոգիներուն համար, որոնց մէջ կը գտնուին փրոֆէսէօրներ, բժիշկներ, գիտականներ եւ մամուլի մարդիկ։

Խրուշչովի շուրջ մասնաւոր հսկողութիւն պիտի կատարուի վախնալով որ կրնայ մահափորձ մը կատարուիլ անոր կեանքին դէմ՝ լեհ, հունգար եւ այլ գաղթականներու կամ ծայրայեղ հակամայնավարներու կողմէ։

Թէեւ, հակառակ այս նախազգուշական միջոցառումներուն, տակաւին միայն 20 մահուան սպառնալիք ու քանի մը հեռաձայնով խօսած սպառնալիքներ առած են, ինչ որ Միացեալ Նահանգներու ուղղուած սպառնալիքներուն մէկ հարիւրերը չեն կազմեր...

Ոստիկանութիւնը սակայն գիտցաւ Մանչէսթըր յայտարարեց թէ Խրուշչովի այցելութեան յայտագիրը այսօր պիտի հրատարակուի։

# ԽՐՈՒՇՉՈՎ ԸՆԴՈՒՆԵՑ ԻՐԱՆԻ ԴԵՍՊԱՆԸ

ՄՈՍԿՈՒԱ.— Վարչապետ Խրուշչով երէկ Քրեմլինի պալատին մէջ ընդունեց Մոսկուայի իրանեան դեսպանը եւ անոր հետ խօսակցութիւն ունեցաւ իրանեան-սովետ յարաբերութիւններուն մասին։

Սովետ վարչապետը դեսպանին իմացուց որ Սովետ Միութիւնը պատրաստ է վերջ տալ Իրանի եւ Ս. Միութեան միջեւ գոյութիւն ունեցող ձգտումութիւնը, պայմանաւ որ Իրան խոստանայ հրթիռային կայաններ չհաստատել իր հողամասին վրայ։


## ՄԵՐ ՅԱՐԳՈՅ ԲԱԺԱՆՈՐԴՆԵՐՈՒՆ

Շրջաններու եւ արտասահմանի մեր բաժանորդներէն կը խնդրուի, որ փակեն իրենց յանձնել հաշիւները, մեղմացնելու համար «Սուրիա»ի նիւթական դժուարութիւնները։

Այս առթիւ, անհրաժեշտ կը համարենք յիշեցնելու մեր յարգոյ բաժանորդներուն, որ թերթը կը կարօտի իրենց անյապաղ օժանդակութեան, բաւելու համար այն դժուարութիւնները, որոնք հետզհետէ աւելի կը ծանրացնեն «Սուրիա»ի հրատարակութեան պայմանները։

Իւրաքանչիւր բաժանորդ պարտաճանաչօրէն պէտք է գիտնայ, որ իր բաժնեգինին կանոնաւոր առաքումը միայն կրնայ դիւրացնել մեր գործը, հնարաւորութիւն տալով այսպէս որ թերթը շարունակէ իր օգտաշատ ծառայութիւնը։

Ապահով ենք որ մեր բաժանորդները շուտով ըմբռնեն մեր մտահոգութիւնները եւ պիտի չվարանին իրենց պարտականութիւնը կատարելու՝ ինչպէս որ ըրած են մինչեւ այսօր։

ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ


## ՑԵՂԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔ

### ԴԵՂՈՐԱՅՔԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆ ՄԸ

ԴԱՄԱՍԿՈՍ.— Գործէէն բաւ ... հանրային, համաձայնութիւն կայացած է ԱՄՀ-ի եւ սովետական պատուիրակութեան միջեւ, ըստ որուն Սովետ Միութիւնը մասնագիտական օգնութիւններ պիտի ընէ մեծ ծրագրի մը որ կը ձգտի դեղօրայք պատրաստելու մեծ գործարան մը հիմնել Եգիպտական Գաւառին մէջ։

Այս գործարանին կառուցումը պիտի արժէ 3 միլիոն 817 հազար եգիպտական ոսկի, եւ իր տեւականին մէջ առաջինը պիտի ըլլայ։

Գործարանին կառուցումը տարեկան 875 հազար եգիպտական ոսկիի արժէքով առաջ պիտի խնայէ, ինչպէս նաեւ 620 պաշտօնեաներ պիտի աշխատցնէ։

Այս գործարանը պիտի արտադրէ տարեկան 90 թոն Ասպիրին թոն բնոր..., 4 թոն սթրեփթոմիսին, 30 թոն ... 160 թոն ... եւ այլ տեսակի դեղօրայք։

### ՑՈՒՐՏԻ ԱԼԻՔ ՄԸ

ԴԱՄԱՍԿՈՍ.— Լիբանանէն եւ Սուրիական գաւառին վերջին երկու երեք օրերու ընթացքին անցնելով ցուրտի ալիք մը ենթարկուեցան, որուն հետեւանքով ... անձրեւներ տեղացին Լիբանանի կարգ մը շրջանները ինչպէս Սուրիոյ ծովեզերեայ շրջանները։

Օդերեւութաբանական շրջանակները կը յայտարարեն թէ սովորական տաքերը կրկին պիտի վերադառնան քանի մը օրէն։

### ԴԵՂԵՐՈՒ ԳԻՆԵՐԸ ԿԸ ՆՈՒԱԶԻՆ

ԴԱՄԱՍԿՈՍ.— Սուրիական շրջանի առողջապահութեան Նախարար Տքթ. Նուրըտտին Քահալէ երէկ յայտարարեց թէ դեղօրայքի գիները աժանցնելու համար կազմուած յանձնախումբը կը շարունակէ իր ուսումնասիրութիւնները այս հարցին առնչութեամբ։

Նախարարը աւելցուց թէ յանձնախումբը այսօրուան իրենց ուսումնասիրութիւնները լրացուցած է հանելու հիմնական եզրակացութիւն մը, որուն շնորհիւ կարելի պիտի ըլլայ դեղօրայքի գիները զգալի կերպով նուազեցնել։

### ՏԻԿԻՆ ԱՅԶԵՆՀԱՈՒԸՐ ԿԸ ԽՕՍԻ ՏԻԿ. ԽՐՈՒՇՉՈՎԻ ՄԱՍԻՆ

ԼՈՆՏՈՆ.— Բրիտ. Աշխատաւորական կուսակցութեան պետ Հիւ. Կէյթսքէլի տիկինը որ ընկերացած էր ամուսնոյն՝ անոր Մոսկուա կատարած այցելութեան ընթացքին կը գրէ.

«Սովետ վարչապետ Նիքիթա Խրուշչովի տիկինը Նինա Խրուշչով սովորական տանտիկին մը չէ. ան հիւրասէր է, ազնիւ բնաւորութեան տէր, քաղաքավար եւ շատ ուշիմ տիկին մըն է։

«Տիկին Խրուշչով մեծ հաճոյքով կը սպասէ Միացեալ Նահանգներ այցելութեան, ուր մասնաւորապէս վարչապետ Խրուշչովի ընկերակցութեամբ»։

# ՀԻՒՍԻՍԻ ՀՍԿԱՆ

Հիւսիսային Նորվեկիոյ Լամ գիւղակը հիմնուած է Մայր Բնութեան գեղեցկութեան տարածում մէջ իր ամբողջ։ Ծառերն ու սառնամանիքը կը քանդեն գիւղացիները իրենց տներուն մէջ և մարդիկ անհամբեր կը սպասեն արեւու տաքուկ ճառագայթներու վերադարձին։

Տաքուկ էր օդը այդ տարի Օգոստոսի սկիզբը Լամի մէջ և հայր Փիտըրսըն ուրիշ քան անհամբեր։ Աստուած զաւակ մը պիտի շնորհէր իրեն։

Ու այդ առաւօտուն, երբ կ'աշխատէր յարդանոցին մէջ, դայեակը եկաւ հեւասպառ։

— Պարոն Փիտըրսըն, մանչ մը ունիք…։

Գիւղացին մտաւ երջանիկ։ Անցաւ իր կնոջ մօտ, համբուրեց զանիկա, շնորհակալութիւն յայտնեց ու խնդրեց Աստուծմէ որ իր որդւոյն տայ երջանկութիւն։

— Կնուտ Փիտըրսըն, 4 Օգոստոս 1859։

Կնուտ մանկութիւնը անցուց իր հայրենի գիւղակին մէջ։ Տակաւին քսան տարեկան չէր, երբ որոշեց Ամերիկա երթալ հակառակ ծնողքին թախանձանքներուն։ Արկածալից հոն թափառաշրջիկի մը յատուկ կեանքը ապրեցաւ։

Հայրենիք վերադարձին փոխած էր իր մականունը եւ կը կոչուէր Համսուն՝ Կնուտ Համսուն։ Աշխարհ ճանչցաւ անոր մէջ մեծ գրագէտն ու մտաւորականը։

— Օտարական մը պիտի մնամ միշտ մարդոց միջեւ, գրեց ան եւ իրապէս մնաց օտարական մը։ Ոչ ոք յաջողեցաւ հասկնալ զինքը, ոչ մէկ մարդ բարեկամ եղաւ Համսունի իր երկար կեանքի ամբողջ ընթացքին։ Առանձին ու քաշուած կ'ապրէր նոյն իսկ Քրիստիանիոյ համալսարանը յաճախած օրերուն։

Շատ երկար մնացին Համսունի գործերուն՝ վէպեր, թատերգութիւններ։ «Հողին աճումը» գրքով աշխարհը։

Ինքնուրոյն փիլիսոփայութեան խոր գաղափարականներով կազմուած այդ հրաշալի վէպը յաջող եղաւ։ Ամէնէր չարաչափ ամէն մարդ Համսունի վրայ խօսեցաւ, գրախօսականներ ամէն երկրի իրենց հրատարակիչներէն ստիպողաբար պահանջեցին նոր մթերք գրել իրենց։ Տասնեակ լեզուներու թարգմանուած էր «Հողին աճումը»։ 1920ին Համսունին Նոպէլեան մրցանակը էր տրուեր։

«Անօթութիւնը» կիսա՛նդամ մը հոս յաջողե՛րարեր։ Հոն այդ հոյակապ հատորին մէջ Համսուն պատմեց իր վերադարձի կեանքը Ամերիկայի մէջ՝ ուր տարիներ ամբողջ տառապած էր իբր պարզ գործաւոր, հանրակառքի վարիչ ու թափառական եւ… ուսուցիչ հոլիւկթարանի։

Եւ պատահեցաւ որ վրայ հասաւ Բ. աշխարհամարտը Համսուն ութսուն տարեկան էր արդէն եւ քաշուած իր տան մէջ կը շարունակէր գրել։ Նացիները գրաւեցին Նորվեկիան։ Ազատ աշխարհ զգուշանքով ու վրէժխնդրութեամբ լսեցին գիտես դէպքը բայց Համսուն յայտարարեց։

— Հայրենիքիս մէկ կարմ հանէ գինքը։ Գերմանացիք մեզի համար կը կռուին։ Անոնք փրկած են ժախջախել Անգլիան որ մեծ ծովային բանակն է աշխարհի վրայ։ Մեր տեսնէն պիտի ազատինք բոլոր անգլիական բանակցութեններէն։

Ու ատարակնորս այդ օրէն սկսաւ բոլորովին օտարացաւ։ Աշխարհ երբ տեսաւ Քուիզլինկը իր դաւաճանութեան համար, չի կրցաւ նոյն ատելութիւնը զգալ Համսունի նկատմամբ։ Բայց սերունդի անհուն ցաւով ստիպուեցաւ մոռնալ անոր անունը։

Վերջացաւ պատերազմը եւ ժողովուրդներ դատի քաշեցին բոլոր դաւաճանները։ Կարգը Համսունինն էր։ Նորվեկիական դատարանը յանցաւոր գտաւ զանիկա, բայց խնայեց տարիքին ու բանտարկեց գրական տաղանդի գնահատութեամբ գործադրել արդարութիւնը։ Համսուն 85 հազար տոլար վճարեց ու լռեց ի սպառ։ 1948ին էր այդ եւ «Հիւսիսի հսկան» երկար պիտի չապրէր այլեւս։

Կրիմշթատի մէջ մեռաւ Կնուտ Համսուն 19 Փետրուարի 1952ին։ Ազգային յուղարկաւորութիւն չկատարուեցաւ անոր համար։

4 Օգոստոս 1959ին Նորվեկիոյ պանծ անոր ծննդեան հարիւրամեակը։ Լուր ունինք թէ միայն երեք գրական կը ծածանէր այդ օրը ամբողջ Նորվեկիոյ մէջ։ Առաջինը Համսուններու ագարակին վրայ, երկրորդը համալսարանին տանիքը և երրորդը հրատարակչական տան դրան առջեւ։ Այդքան միայն։

Ամերիկեան հանդէսի մը մէջ կը կարդանք թէ «Տակալաւէթ» նորվեկիական օրաթերթն ալ գրեր է անոր համար։

— Կնուտ Համսուն պատմութեան պիտի անցնի իբրեւ մեծագոյն հեղինակներէն մէկը ամբողջ աշխարհի։ Բայց սխալ պիտի ըլլայ բաղդատել ջանալ անոր ընթացքը պատերազմի շրջանին։ Լաւ է բնաւ չխօսիլ այդ մասին…

ՎԱՀՐԱՄ ԲԱՐՈՒՆԵԱՆ

ԱՐԲԱՆԵԱԿՆԵՐՆ ՈՒ ՕՐՈՒԱՆ ՆՈՐՈՅԹԸ ԹԵԼԷՎԻԶԻՈՆՈՎ

Անթրոպոթիքի ամսագիր մասնագէտ Նիքոլա Վարվարովը գտած է գունաւոր թելէվիզիոնի կարելիութիւնները։ Հաշուարկած է ան, թէ 35 հազար քիլոմէթր արագութեամբ սաւառնող արբանեակի մը, ձեւով մը պիտի կրնայ երկրին վերեւ։ Երեք արբանեակներ կարելի կը դարձնեն թելէվիզիոնի կանոնաւոր ձայնասփռումները ամբողջ մոլորակին վրայ, ի բաց առեալ բեւեռային շրջանները։ Անոնք պէտք է արձակուին միեւնոյն կէտէն և երեք ժամուան միջոցի տարբերութեամբ։

Անոնց ծիրին բլանը պէտք է որ զուգադիպի Եգուաթորի բլանին։ Տիեզերական բլանին, Տիեզերական կայանները յաւիտեան պիտի շրջագայէին մեր մոլորակին շուրջ։ Անոնք պիտի կը լուսեն երկրային սփռումները և զանոնք վերստին պիտի ուղարկեն երկիր։

Այդ արբանեակներուն կառուցումը բաժ է Նիքոլա Վարվարով, մասնագիտական բարդ խնդիր մըն է։ առեւտուր կան համոզուած թէ, բաղդատական հնարաւոր է այդ։

Երրորդ Սպութնիքի արձակումը, որ կրնայ թելէվիզիոնի համար անհրաժեշտ գործիքները պարունակել, ապացոյց մը կը նկատուի արդէն։

# ԳՈՒՇԱԿԻՉ ԳԱՅԼԸ

# ԿԱՄ

## ՊԱՅՔԱՐ ԳԵՐՄԱՆ ԼՐՏԵՍՆԵՐՈՒ ԴԷՄ

«Շատ կը ցաւիմ պատահածին համար, այսուհետեւ նման դէպք պիտի չպատահի, կը փափաքիմ քեզ տեսնել տասնեւհինգ հաշուեկշռին վրայ»։

ԼԻՒՈՆ

ԳԼՈՒԽ Գ.

ՀԱՆԴԻՊՈՒՄՆԵՐ ԵՒ ՀԱՄԲՈՅՐՆԵՐ…

Պաժէթ գիշերը խոր քունով մը քնացաւ։ Առաւօտ կանուխ արթնցաւ ընկերութեան լուր բերաւ որ անհանգիստ ըլլալուն պիտի չկարենայ ճամբորդել և այդ օրը արձակուրդ կ'առնէ։

Պաժէթ շատ ուրախ էր այդ առաւօտ, որովհետեւ քանի մը ժամ վերջ պիտի ճանչնար այդ խորհրդաւոր մարդը, որ Լիւբին կը կոչուի։ Քանի մը ժամ վերջ մօտը պիտի ըլլայ այն մարդուն որ պատճառ դարձաւ այդքան տանջանքներ ու տառապանքներ կրելուն, ինչպէս նաեւ անոր, որ երեք գիշեր զինք պառկեցնելու գայլին ճիրաններէն։

Ընդայ ինքն ճիշդ էր այդ գաղափարը րոպէ թէ Լիւբինն էր որ միջամտած էր իրեն համար, ազնուական ընկերութեան մէջ ընդունուելու, ուրիշ զարմանալի մարդ էր այդ Լիւբինը… յետոյ, փոխարէն մը չէր ինչպէս ինք ենթադրած էր, մանաւանդ որ երեք գիշեր հաստատեց իր քով մարդ մը ըլլալը։

Մտաւ բաղնիքը լոգանք մը առնելու ու քիչ մը կազդուրուելու համար, մանաւանդ երեք գիշերուան այդ անհանգիստ պառկելէն ետք…

Բաղնիքին մէջ ալ մտածումը կեդրոնացաւ Լիւբինի վրայ, արդէն էր որ ինք Լիւբինը պիտի ճանչնար, թերեւս ալ խօսէր ու զրուցէ մը հետ ակամայ հասնէր… սակայն Լիւբին անպայման պիտի ճանչնար զինք, քանի որ այդքան մօտէն հետաքրքրուած էր իրմով…

ԳՐԵՑ՝ ՍԱՐԳԻՍ ՆԵՐՍԷՍԵԱՆ

Որքա՜ն ազնիւ էր զինք պաշտած ըլլալուն համար… և որքան փափկանկատ ու ճաշակաւոր էր այդ գեղեցիկ ծաղկեփունջը ղրկած ըլլալուն համար։

Բաղնիքէն վերջ, Պաժէթ, երկար ատեն կանգ առաւ հայելիին առջեւ, որպէսզի կարենայ ընտրել իր լաւագոյն հագուստը…

Աղջիկը երջանիկ էր այդ օր, որովհետեւ կեանքին մէջ առաջին կարեւոր ժամադրութիւնն էր որ կու տար… անհամբեր որ երջանիկ պիտի ըլլար այս նոր բարեկամութեամբ, որուն կը ցանկար. և անհամբեր որ պիտի մոռնար բոլոր այն տանջանքները որոնց հանդիպեցաւ։

Իր լաւագոյն արդուզարդը առաւ։ Իրեն այնպէս թուեցաւ որ կը նմանի դպրոցական այն աղջիկներուն որոնք առաջին սիրային ժամադրութեան կ'երթան… Պաժէթ այս բոլորին մասին մտածելով մէկէն զգաց սրտին արագ տրոփիւնը… կարծես սիրտը դուրս պիտի գար։

Ժամը առաւօտեան 8,30ին անմիջէն դուրս ելաւ և ուղղուեցաւ պանդոկին ճաշարանը։ Ներսին խոավին պատճառաւ դէմքը կարմիր վարդի գոյն առած էր։ Ճաշարանի դրան առմին կանգ առաւ, շուրջը սեղանի մը նստող փորձելով ճանչնալ իր մարդը… բայց շուարած կցած սեղը մնաց որովհետեւ Լիւբինի դէմքը լաւ մը տեսած չէր…

Աղջկան շուարումը երկար չտեւեց. իրեն մօտեցաւ սեւաւոր բարձրահասակ, գեղեցիկ մարդու մը, որ շատ վայելուչ կերպով հագուած էր… Աղջիկը կասկեց որ ինքն էր… անպայման Լիւբինն էր…

Մարդը մօտեցաւ իրեն, ու թեթեւ խոնարհութիւն մը ընելով քաղաքավարութեամբ մը բսաւ.—

— Օրիորդ Պաժէ՞թ… չէ՞…

Մարդուն քաղցր ձայնը աղջկան հոգիէն ներս թափանցեց որ գեղեցկութեամբ մը բսաւ…

— Դուն Պր. Լիւբինն ես չէ՞։

Պատիւ ունիմ օրիորդ… Այո՛, Լիւբինն եմ և կը մաղթեմ որ այսուհետեւ նոր դժուարութիւններու պատճառ չեմ դառնար։

ՀԱՅԵՑ (Շար. 11) Թարգմ. ՎԱԶԷ

# ԻՆՉ Կ'ԸՍԷ ՄԱՐՔ ԹՈՒԷՅՆ

Տաղանդաւոր երգիծաբանը Մարք Թուէյն (1835 1610) նշանաւոր է իր արտասանութիւններով, որոնցմէ փունջ մը անաւասիկ.—

**ԵԿԵՂԵՑԻԻՆ ՄԷՋ**

Մրսոր Տուիչել իմ վրաս խոր ազդեցութիւն թողուց, իր քարոզին վերջաւորութիւնով։ Ափսոս որ աւելի կանուխ չաւարտեց, որպէսզի լսէի քարոզին սկիզբն ալ…

**ՄԱՄՈՒԼ**

Որքան շատ օրէնքներ կան, պաշտպանելու համար մամուլի ազատութիւնը, բայց չկայ օրէնք մը, որպէս զի ժողովուրդը պաշտպանէ մամուլին դէմ։

**ԴԵՆԵՍԱՐԵԹԻ ԼԻՃԻՆ ՎՐԱՅ**

Մեզի յայտնեցին թէ որքան պիտի վճարենք՝ նաւարկելու համար Գենեսարէթ լճին վրայ։ Սարսափելի գին մը ուզեցին։

Քահանաներն անգամ, որ մահ եկած էին աշխարհի կէսը, զայթակղեցան եւ հրաժարեցան նաւակով պտոյտ մը ընել Սուրբ ջուրերուն վրայ։ «Հիմա կը հասկնամ թէ, ինչո՛ւ Քրիստոս քալելով գնաց լճին վրայէն», բսաւ ընկերս։

**ԱԶԳԱՅԻՆ ԳԻԾ**

Անքաղաքավարութիւնը ազգային գիծ մըն է Ամերիկացիներուն համար, ոչ բնածին, այլ ստացական։ Կը մնայ գիտնալ թէ, որմէ՞ եւ ի՞նչպէս ստացած ենք…

**ՄԵԾ ԳՐՈՂ**

Տխրեցայ, երբ ինծի բսին, թէ մեծ գրող եմ ես։ Մեծ գրողները կը մեռնին։ Սրէնսըր մեռաւ, Շէյքսփիր մեռաւ, կը զգամ թէ ես ալ շատ առողջ չեմ…

**ԴԻՐԱԿԻ**

Շաբթուան մէջ մէկ կիրակի կայ։ Ափսոս որ իրողութիւն է ասիկա։ Բայց մարդիկ այնպէս են կազմուած որ կրնան գիմանալ երկու կիրակիի։ Ցաւօք կը մտածեմ թէ, դժուար չէր երկու կիրակի ընել մէկ շաբթուան մէջ. ու կը զարմանամ, թէ ինչո՞ւ այդպէս է տնօրինուած։ Ամենակալ Տէր Աստուծոյ համար մեծ բա՞ն էր արդեօք աշխարհը ստեղծել ոչ թէ վեց օրուան, այլ երեք օրուան մէջ, եւ այսպէս կ'ունենայինք երկու կիրակի, մէկ շաբթուան մէջ։ Բայց բէն, ես ո՞վ եմ որ հաշիւ սորվեցնեմ Արարչին…

**ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆԸ**

Կ'բսեն թէ բարեկիրթ մարդիկ պէտք չէ հայհոյեն։ Ասիկա ճիշդ չէ։ Կարելի է հայհոյել եւ միեւնոյն ատեն մնալ բարեկիրթ։ Պատմութիւն Տիգր, զոր լաւ կը ճանչնամ, բարեկիրթ էր կատարելապէս, այսուհանդերձ օր մը հայհոյեց։ Այսինքն, ոչ թէ հայհոյեց այլ այսպէս պատահեցաւ.—

Իր աշխատասենեակին մէջ նստած, կ'աշխատէր մեծ պատմաբանը, երբ ներս մտաւ կինը խիստ յուզուած։

— Ձեռն, բսաւ կը ցաւիմ որ աշխատանքդ կ'ընդհատեմ, սակայն լուրջ խնդրոյ մը համար եւ այն պատճառաւ, որ պէտք է անյապաղ կարգադրութիւն մը ընել։

Եւ հաղիւ զսպելով լաց արտնչայ որ իրենց փոքրիկ աղան յիմար կոչեր է մօրաքոյր Մէրին, իսկ Մարթա մօրաքոյրը աւելի յիմար։

Պատմաբանը մտածեց պահ մը եւ բսաւ.— ․

— Կը խորհիմ թէ ճիշդ նշանակուած է երկուքին տարբերութիւնը։

**ԼՈՒՌԱԹԵԱՆ ԹԱՏԵՐԱԽԱՂԸ**

Սքանչելի էր։ Ոչ թէին մշակումը, գործողութեանց ծաւալումը, ի՛նչ աշխատանք թափած էր սղագործելով անցեալին ժառանգութիւնը, հոգեբանութիւն, արամութիւն եւ թափանցողութիւն։ Բայց շատ երկար էր, տեղ տեղ այնքան խորունկ որ խաղարկութիւնը կը պահանջէր հոն։ Որ։ Բեմադիրը ջնջեց, ջնջեց, ջնջեց եւ որքան կը ջնջէր, այնքան սքանչելի կը դառնար թատերախաղը։ Այսօր, համոզուած եմ որ, եթէ քաջութիւն ունենար բեմադիրը, եւ ջնջէր բոլորը, մինչեւ վերջ, աւելի լաւ կ'ըլլար…

**ԲԺՇԿԱԿԱՆ**

## ԽԼԻՐԴԸ ԱՒԵԼԻ ԴԻՒՐԻՆ ԲՈՒԺԵԼԻ

Քանիերորդ դարու սկիզբին բժիշկները կրնային ազատել կեանքը խլիրդ ունեցող քսան հիւանդներէն մէկ հատին, սակայն այսօր, խլիրդի անուանի մասնագէտ եւ ամերիկեան ազգային հիմնարկութեան խլիրդի բաժնի տնօրէն Տօքթ․ Ճոն Հէլլըրի համաձայն, այս համեմատութիւնը նշանաւոր կերպով փոխուած է։

«Մեր արամադրութեան ներքեւ գտնուող գործիքներով, կը կարծենք թէ կրնանք փրկել կեանքը խլիրդ ունեցող երեք հիւանդներէն մէկուն, եթէ կարենանք գործադրել եւ լաւ կերպով կիրարկել մեր գիտցածները։

«Իմ կարծիքով, խլիրդի դարման եւ բուժման ապագան ամանց կարծածին չափ անյոյս եւ կամ մութ չէ։ Կ'ընդունիմ, թէ ներկայ կացութիւնը արդարեւ գէշ է եւ վտանգաւոր, բայց կրնամ կարծիքս խլիրդը սկսած է խոնարհիլ գիտութեան կամքին եւ ուժին առջեւ, մենք շատ մօտ ատենէն պիտի կրնանք սորվիլ այս հրէշին գլուխը»։

Հ. Բ. Ը. Մ.

# ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԱԿԱՆ ԹՈՇԱԿՆԵՐ

## ՏԱՐԵԿԱՆ 45.000 ՏՈԼԱՐ ՇՈՒՐՋ 200 ՈՒՍԱՆՈՂՆԵՐՈՒ

Գրեց՝ ԳՐԻԳՈՐ ԿԻՐԵԿՈՍԵԱՆ

Կը խորհինք թէ, այս նըկատումներուն վրայ հիմնուելով, ՀԲԸ. Ընդհանուր Ժողովը ըստ արդարամիտ կարգադրութիւններ և Հ. Բ. Ը. Մ-ի գանձագիւթիւնները ամբողջովին պիտի չմնան։ Միջանկեալ կերպով յիշենք թէ անցեալ տարի թիկնած մը երախտագէտ դրամատուով գեղեցիկ նամակ մը ղրկած էր ՀԲԸՄ. Վարչութեան իր գիմումին դրուած նպաստաւոր պատասխանէն անակնկալ եկած, որովհետեւ — խոստովանած է ան — իր յաճախած գիրքին մէջ Բարեգործականին չատ անուանի նպաստաւորներ կային... Այս օրինակը բաւական է ցոյց տալու համար թէ ինչ ոգիով կը բաշխուին կրթական թոշակները։

Մեր դրութիւնը փակելէ առաջ, հակիրճ լուսաբանութիւն մը՝ արտասահմանէն եկած՝ ամերիկեան համալսարաններու մէջ ուսանող երիտասարդներու մասին։ Այս հարցով հետաքրքրուած են անոնք՝ Հ. Բ. Ը. Միութեան անդրծովեան մեր անխորհուրդ, մանաւանդ երկիրը անցնելու միտումով, գիտել տալով թէ այդ ուսանողներէն շատեր իրենց ընթացքը աւարտելէ վերջ կը մնան այս երկիրը միայն, և հետեւաբար օգուտ մը չունին իրենց բնակավայրի գաղութին համար։

ՀԲԸ. Ընդհանուր ժողովը արտասահմանէն ո՛չ մէկ թեկնածուի թոշակ տուած է իր ուսումը Ամերիկայի մէջ ստանալու համար։ Եւ տակաւին մի մոռնանք անոր համար որ Ամերիկայի մէջ համալսարանական ուսումն ընթացքը հետեւող մը տարեկան նուազագոյն 2000–2500 տոլարի կը կարօտի և այդ գումարով կարելի է 4–5 ուսանող պահել արտասահմանի մէջ։

Մեր կրթաթոշակի ցուցակին մէջ երեւցող և այս երկրին զանազան համալսարաններուն մէջ ուսանող տղաքը բոլորն ալ իրենց միջոցներով եկած են հոս։ Եկած են երիտասարդական յանդգնութեամբ այն յոյսով թէ պիտի կրնան միայն գամայն աշխատելով իրենց ապրուստը ճարել և ուսանիլ, ինչ որ կ՛ընեն շատեր։ Բայց անոնք անել, ակնկալական կացութեան մատնուած են և Բարեգործականը չէ ուզած անտարբեր մնալ անոնց տագնապներուն հանդէպ, երբ կը նիւթէն օգնութիւն մը կ՛երկար իրենց համար։

Միւս կողմէ, չէ՛ հաստատուած թէ ցաւօրէն եկող ամէն ուսանող անպատճառ կ՛ուզէ մը ջոց մը գտնել այս երկիրը մնալու, իսկ մնացողները նկատուած է որ հայկական թարմութիւն մը բերած են իրենց ազգային շրջանակին մէջ, ինչ որ արհամարհելի բարիք մը չէ, կը կարծենք։

Այս առնչութեամբ, այս հաստատել է որ Հ. Բ. Ը. Միութեան կեդր. Ընդհանուր ժողովը ներկայ տարուան իր թոշակներուն ընտրութիւնը կատարեց, խղճմիտ քննութեամբ. Թոշակներու բաշխման գործը երեք ամսուան ժամանակամիջոց դրաւեց։ Ապրիլի՝ թերթերու մէջ հրատարակուած կրթաթոշակի յայտարարութենէն վերջ մէկ ամսուան պայմանաժամի մէջ ստացուեցան 108 դիմումնագիրներ. ապա իրաքանչիւր թեկնածուի ղրկուեցան հարցարաններ, որոնց համաձայն անոնց թղթածրարները կողմուեցան իրենց հայթայթած վաւերաթուղթերով։ ՀԲԸ. Ընդհանուր ժողովը, իր Յուլիս 10ի երկար նիստին մէջ մէջ, իւրաքանչիւր թեկնածուի թղթածրարը մանրամասն ուսումնասիրութեան առարկայ ընելով, իրենց ուսու-

մը յաջողութեամբ չարունակող նախկին սաներու թոշակները վերանորոգելէ վերջ, 108 նոր թեկնածուներու՝ 34 հոգիի յատկացուց իր արամադրելի գումարը։

ՀԲԸ. Ընդհանուր ժողովը՝ ինչպէս անցեալ տարի, այս շրջանին եւս առաջնորդուեցաւ քանի մը որոշ սկզբունքներով.—

ա) Նախընտրութիւն տալ ... կրթութեան մէջ գտնուող արժանաւոր տղոց։

բ) Հնարաւոր չափով թեկնածուները ընտրել տարբեր գաղութներէ։

գ) Մանկավարժական, գըրական, գեղարուեստական և գաւառական ճիւղերու հետեւողներուն առաջնութիւն տալ՝ գործնական ասպարէզներու պատրաստողներուն վրայ։

դ) Հաւասարապէս ընդունիլ թեկնածու նիւթով՝ ամէն հայ կամ օտար երկրորդական վարժարաններէ շրջանաւարտներ, պայմանաւ որ այս վերջինները ծանօթ ըլլան մայրենի լեզուին։

(Շար. 2 եւ վերջ)

## Հ. Բ. Ը. ՄԻՈՒԹԵԱՆ 1959-60ի ԿՐԹԱԹՈՇԱԿՆԵՐԻՆ ՆՊԱՍՏԱՒՈՐՈՒՈՂ ՍԱՆԵՐԸ

Ստորեւ կու տանք Հ.Բ.Ը. Միութեան 1959-60 տարեշրջանի թոշակներ ստացող սաներու ցանկը, իրենց բնակավայրերուն և յաճախած համալսարաններուն հետ։ Անոնց յատկացուած ընդհանուր գումարն է 26,125 տոլար։

ՍԻՄՈՆԻ ԵՒ ՍԻՐԱՆՈՅՇԻ ԳԱՍՊԱՐԵԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

Նախկին սաներ

1) Արզուանեան Սեպուհ, Նիկոսիայէն, Թեսաղոնիկէ որ Փարի, արուեստ։

2) Առաքելեան Ալիս, Աղեքսանդրիայէն, Օռեկոնի Համալս., լրագրութիւն։

3) Աւետիսեան Կարապետ, Պէյրութէն, Ամեր. Համլս. բնագիտութիւն։

4) Արզումեան Մարգարիտ, Պէյրութէն, Ամեր. Աղջ. Քոլէճ, կենսաբանութիւն։

5) Պէրպէրեան Վաչէ, Հալէպէն, Եօրքի Միջինքի Քոլէճ, աշխարհագրութիւն։

6) Պոյաճեան Յակոբ, Պէյրութէն, Ամեր. Համլ., արուեստ եւ գիտութիւն։

7) Յարութիւնեան Գրիգոր, Աթէնքէն, Պոսթոնի Արուեստից Վարժ., ճարտարապետութիւն։

8) Տաւիթեան Նազարէթ, Պէյրութէն, Վենետիկի մէջ։

9) Տէմիրճեան Արթօ, Մանչեսթըրէն, Մանչեսթըրի Համալս., աստղագիտութիւն։

10) Եմիշեան Գէորգ, Պէյրութէն, Թեսաղոնիկէ որ Փարի, երաժշտութիւն։

11) Ղարիպեան Արա, Պէյրութէն, Մայամիի Համլս., օդանաւային ճարտարագիտութիւն։

12) Կեօքճեօզեան Վաչէ, Պէյրութէն, Ամեր. Համլս., ճարտարագիտութիւն։

13) Համեան Յակոբ, Նիկոսիայէն, Ունիոն Քոլէճ, արուեստ եւ գիտութիւն։

14) Հայրապետեան Յակոբ, Պոլսէն, Թեննեսի Համալսարան, բժշկութիւն։

15) Յովսէփեան Ռիչըրտ, Տիթրոյթ, Ուէյն Սթէյթի, արուեստ։

16) Յակոբեան Ալիս, Պէյրութէն, Ամեր. Աղջկանց Քոլէճ, տնտեսական գիտութիւն։

17) Գազանճեան Մուշեղ, Պէյրութէն, Ամեր. Համլս., արուեստ եւ գիտութիւն։

18) Գրիգորեան Յարու, Աթէնքէն, Փուրտիւ Քոլէճ, Ն. Ե., մեքենական ճարտարագիտութիւն։

19) Քէշիշեան Սարգիս, Պէյրութէն, Ամեր. Համլս., արուեստ. գիտութիւն։

20) Մաշեան Խաչատուր, Պէյրութէն, Ամեր. Աղջկանց Քոլէճ, ուսուցչութիւն։

21) Մալեան Վահրամ, Նիկոսիայէն, Քոլիճ Համլ., Պէյրութ, գրականութ. եւ մանկավարժութիւն։

22) Միրզոյեան Ա., Պուէնոս Այրէսէն, ազգային համալս., բժշկութիւն։

23) Բարսեղեան Ժիրայր, Պէյրութէն, Ամեր. Համալս., ելեկտր. ճարտարագիտ.

24) Սեմերճեան Յովհաննէս, Հալէպէն, Մանչեսթըրի Համլս., մեքեն. ճարտարագիտութիւն։

25) Սեմերճեան Վաչէ, Պէյրութէն, Ամեր. Համլս., բնագիտութիւն։

26) Շահինեան Կարապետ, Պէյրութէն, Ամեր. Համլս., ճարտարագիտութիւն։

27) Շմաւոնեան Սիմոն, Պէյրութէն, Փրեզնօ Համլս., իմաստասիրութիւն։

28) Թամզարեան Վարդգէս, Հալէպէն, Սիթի Քոլէճ, Նիւ Եորք, ճարտարագիտութիւն։

29) Թաւեան Սիլվ, Պէյրութէն, Լոս Անճելըսի Քոլէճ, Համալս., ճարտարագիտութիւն։

30) Թաշճեան Սարգիս, Պէյրութէն, Ամեր. Համլսր., իմաստասիրութիւն։

31) Զաքարեանց Նայիրի, Պէյրութէն, Նիւ Եորք Սաւթերնը, արուեստ. գիտութիւն։

32) Վարդապետեան Ժիրայր, Երեւանէն, ազգային համալսարան, բնագիտութիւն։

33) Վէհեան Ժագլինի, Փարիզէն, Թեսաղոնիկէ որ Փարի, ճարտարագիտութիւն։

34) Եսայեան Ժիրայր, Պէյրութէն, Ամեր. Համլս., բնագիտութիւն։

Նոր Ընտրուած Սաներ

35) Աւագեան Պերճուհի, Պէյրութ, Ամերիկեան Համալսարան։

36) Արթինեան Աւետիս, Հալէպէն, Նիւ Եորք Աստուածաբանութիւն։

37) Պապազեան Սիլվա, Պէյրութ, Ամեր. Համլս., ուսուցչութիւն։

38) Պետրոսեան Սարգիս, Երուսաղէմէն, Նիւ Եորք Համլս., հնագիտութիւն։

39) Չօպանեան Արփինէ, Երուսաղէմէն, Ստոքհոլմ, ուսուցչութիւն։

(Շար. 1)

## ՄԽԻԹԱՐԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ - ՀԱԼԷՊ

### ՀԵՌԱՁԱՅՆ 13542

Արձանագրութիւնները կը սկսին 12 Սեպտեմբերին, առաւօտ ժամը 8–12, կէսօրէ վերջ ժամը 4–6։

Դասերը կը սկսին 24 Սեպտեմբերին, առաւօտեան ժամը 8ին

Վարժարանս ունի ա, Մանկապարտէզ (երկսեռ)

բ, Նախակրթարան

գ, Երկրորդական բաժին

Վարժարանս ունի ինքնաշարժի ծառայութիւն փոքրերու և հեռու թաղերէն եկողներուն համար։

Ծանօթ.— Վարժարանիս երկրորդական բաժինը աւարտող քոլեգիայն աշակերտներէն, ընտրանք, ձրիաբար կը ղրկուին Վենետիկի Մուրատ Ռափայէլեան վարժարան պայմանաւ որ գոնէ երեք տարի անընդհատ յաճախած ըլլայ վարժարանս։

Նոր աշակերտները, մանկապարտէզի, նախակրթարանի և կամ բարձրագոյն շրջանին, պէտք են՝ բերել հետերնին արձանագրութեան պահուն.

Ա.— Խաչ-Նուիրակի թուղթ, Բ.— Բժշկական վկայագիր, Գ.— Երկու փոքր լուսանկար, և Դ.— Արտաքսէն լիզուած վկայագիր մեալն վարժարանէն ուր կու գայ։

## ՎԵՐԱԲԱՑՈՒՄ

### Հ. Բ. Ը. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԼԱԶԱՐ ՆՃԱՐԵԱՆ ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ

### (1959—1960 ՏԱՐԵՇՐՋԱՆ)

Հ. Բ. Ը. Միութեան ԼԱԶԱՐ ՆՃԱՐԵԱՆ Կեդր. Վարժարանի ՄԱՆԿԱՊԱՐՏԷԶԻ, ՆԱԽԱԿՐԹԱՐԱՆԻ և ԵՐԿՐՈՐԴԱԿԱՆ ԲԱԺՆԻ արձանագրութիւնները կը սկսին 10 Սեպտեմբեր Հինգշաբթի և կը շարունակուին մինչեւ 23 Սեպտեմբեր Չորեքշաբթի, ամէն օր կէսօրէն առաջ ժամը 8–12, բացի Կիրակիներէ, վարժարանիս մէջ, Ազիզիէ, Ճէմիլ Նուրի։

Հին աշակերտներու արձանագրութիւնները պիտի կատարուին 10-18 Սեպտեմբերին։ Այս օրերուն չներկայացող աշակերտները կրնան չընդունուիլ։

Նորեկ աշակերտներու արձանագրութիւնները տեղի կ՛ունենան 19-23 Սեպտեմբերին, յետ մուտքի քննութեանց։

Իսկ վերաքննութիւններն ու մուտքի քննութիւնները տեղի կ՛ունենան Սեպտեմբեր 15-18, կէսօրէն առաջ ժամը 8-12։

**ՄՈՒՏՔԻ ՔՆՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ**

Երեքշաբթի, Սեպտ. 15-ին ԱՐԱԲԵՐԷՆ

Չորեքշաբթի Սեպտ. 16-ին ՀԱՅԵՐԷՆ

Հինգշաբթի Սեպտ. 17-ին ԹՈՒԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ

Ուրբաթ Սեպտ. 18-ին ԱՆԳԼԵՐԷՆ

Քննութեանց ներկայացող աշակերտներ պարտին իրենց հետ բերել թուղթ, մատիտ, գրիչ, ռետին և քանակ։

Հին թէ նոր բոլոր աշակերտները պարտին անձամբ ներկայանալ, ընկերակցութեամբ իրենց ծնողաց կամ պաշտպանին, իրենց հետ բերելով Ա.— Ինքնութեան թուղթին պատճէնը (Թայիթ Նուֆուս), Բ.— Վերջին տարուան վկայագիրը և բարի վարուց վկայագիրը, (Նորերէն), Գ.— Մուտքի տուրք, Ե.— Կրթաթոշակին մէկ երրորդը, Զ.— Ինքնաշարժի Ա. կիսամեակի վճարումը (եթէ ինքնաշարժի թեկնածու է), Է.— երկու փոքր լուսանկար և բժշկական վկայագիր։

Դասաւանդութիւնները կը սկսին 24 Սեպտ. Հինգշաբթի առաւօտեան ժամը 7.45-ին։

Վարժարանիս մէջ աշակերտները կը ստանան հայեցի ազնիւ դաստիարակութիւն և կը պատրաստուին ՊԵՏԱԿԱՆ ՊՐԵՎԷՒ ԵՒ ՊԱՔԱԼՈՐԵԱՑԻ։

Ուրախութեամբ կը յայտարարենք թէ՝ հաստատած ենք երկրորդական բաժնի աշակերտուհիներուն յատուկ խնամ օգտակար դասընթացք մը ՏՆՏԵՍԱԳԻՏՈՒԹԻՒՆ։

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

Ո՞վ կրնայ հաւատալ որ այս մանկաղ գեղուհին կը մտածէ միայն գեղեցկութեան մասին․․․

Երկուորեակ քոյրեր որոնք կը զմայլին իրարու շատ նմանած ըլլալնուն համար։ Անոնցմէ մէկը գեղագիտական գործողութեան մը ենթարկուեցաւ, և ո՞վ կը հաւատայ որ անոնք երկուորեակներ են․․․

## ԱՐԺԱՆԻ ԳՆԱՀԱՏԱՆՔ

Ուրախութեամբ կը տեղեկանանք, որ արաբերէնի մասնագէտ ուսուցիչ և հասարակական գործերու յանձնառու, ինչպէս նաև Հայաստանի գրականութեան ուսումնասիրութեան վկայագրեր ստացող Պր. Յարութիւն Նաճարեան արժանացած է կառավարական գործերու արտաքին և մանկավարժական գործակատարի պաշտօնի առաջին կարգի վկայագրին, ԱՄՀ Սուրիական Դաշին Արդարութեան Նախարարութեան մասնաւոր յանձնաժողովի մը կողմէ։

Մեր ջերմագին շնորհաւորութիւնները կը ներկայացնենք Պր. Յ. Նաճարեանի, աջողութեան մաղթանքով։

Հ․ Բ․ Ը․ Մ․ — Հ․ Ե․ Ը․

## ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

Ի ՊԱՏԻՒ ՊԷՅՐՈՒԹԻ Հ․ Ե․ Ը․ Ի
ՄԱՐԶԻԿ - ՄԱՐԶԻԿՈՒՀԻՆԵՐՈՒՆ

Կիրակի 13 Սեպտ. 1959 երեկոյեան ժամը 9․30ին Հ․ Ե․ Ը․ ի պարտէզը։

**ՅԱՅՏԱԳԻՐԻ ՎՐԱՅ**

Հայկական, Կովկասեան, Հնդկական խմբական պարեր պէյրութցիներու կողմէ։

ԵՒ ՍՊԱՆԱԿԱՆ ՄԵՆԱՊԱՐԵՐՈՒ ՇԱՐՔ ՄԸ

Հ․ Բ․ Ը․ Մ․ — Հ․ Ե․ Ը․

## ՊԱՍՔԵԹ-ՊՕԼԻ ՀԵՏԱՔՐՔՐԱԿԱՆ ՄՐՑՈՒՄՆԵՐ

**(ԱՂՋԻԿՆԵՐ ԵՒ ՏՂԱՔԵՐ)**

Հ.Ե.Ը. (ՊԷՅՐՈՒԹ) ԸՆԴԴԷՄ Հ.Ե.Ը. (ՀԱԼԵՊ)

Տեղի կ՚ունենայ Կիրակի 13 Սեպտ. երեկոյեան ժամը 7ին Սուրբ Կիրակոս գաշտ (Այգի)։

### ՎԵՐԱԲԱՑՈՒՄ ԲԵԹԷԼ ՎԱՐԺԱՐԱՆՆԵՐՈՒ

Արձանագրութիւն Սեպտեմբեր 14–18,
կէսօրէ առաջ ժամը 8–12։

Վերաքննութիւններ Սեպտեմբեր 15–17։

Դասաւանդութիւններ 21 Սեպտեմբեր, Երկուշաբթի առաւօտեան ժամը 8ին։

Վարժարանս ունի աւթ զատարան, և կը հետևի պետական ծրագրին։

Հեռաձայն թիւ 17992

## ՍԻՆԵՄԱ ԷԼ-ՇԱՐՔ

Հեռաձայն 17640

Երկուշաբթի 14 Սեպտեմբերէն սկսեալ կը ցուցադրէ Հոլիվուտի լաւագոյն գերակատարներէն մեծ խումբ մը՝ ֆիլմի մը մէջ որ միայն պատմութեան առաջնորդութիւն Եւրոպայի ու Ամերիկայի մէջ, ինչպէս նաև գրաւեցուց միջազգային հանրային կարծիքն ու ամերիկեան Սպառողներ․․․

Դ Ա Խ Ի Ճ Ա Ն Ը

**ԽԱՂԱՐԿՈՒԹԻՒՆ**

Ռոլ Նիւմըն, Ուէնտըլ Քորէյի Սըր Ֆիքըրի եւ Ջոան Ֆրանսիս։

## ԾԱՆՈՒՑՈՒՄՆԵՐԴ ՏՈՒՐ «ՍՈՒՐԻԱ»ԻՆ

## ՎԵՐԱԲԱՑՈՒՄ ԿԻԼԻԿԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆՆԵՐՈՒ

### ՔԱՂԱՔԻ ԵՒ ՆՈՐ ԳԻՒՂԻ ԲԱԺԻՆՆԵՐ

Արձանագրութիւնները կը սկսին Երկուշաբթի 14 Սեպտ. 1959ին եւ կը շարունակուին ամէն օր առաւօտեան ժամը 8–12։

ՔԱՂԱՔ, ԿԻԼԻԿԵԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱԺԻՆ
ՆՈՐ ԳԻՒՂ, ԿԻԼԻԿԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Կանոնաւոր դասաւանդութիւնները կը սկսին Երկուշաբթի 19 Սեպտեմբերին։

Վարժարանս աշակերտութեան ծնողներէն կը խնդրէ որ օր առաջ արձանագրել տան իրենց զաւակները դասընթացքի համար արագ ընթացքներ։

ՀՈԳԱԲԱՐՁՈՒԹԻՒՆ
Քաղաքի եւ Ն․ Գիւղի
Կիլիկեան վարժարաններու

## ՎԵՐԱԲԱՑՈՒՄ ՄԱՐԱՇԻ ՄԵՍՐՈՊԵԱՆ

### ԿԵԴՐ. ՆԵՐԿՍ. ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ

Վարժարանիս 1959–60 ուսումնական տարեշրջանի աշակերտական արձանագրութիւնները պիտի սկսին Երկուշաբթի, 7 Սեպտ. 1959, ամէն օր առաւօտեան ժամը 8–12։ Կանոնաւոր դասաւանդութիւնները պիտի սկսին Երկուշաբթի 21 Սեպտ.ին, վերաքննութիւնները տեղի պիտի ունենան Հինգ. 17 Սեպտ.էն մինչև 19 Սեպտեմբեր։

Յարգելի ծնողներէն կը խնդրուի փութացնել իրենց զաւակներու արձանագրութիւնը։

ՀՈԳԱԲԱՐՁՈՒԹԻՒՆ

### ՎԵՐԱԲԱՑՈՒՄ

## ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԻՐԱՑ ԼԵՒՈՆԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ

Վարժարանիս 1959—1960 ուսումնական տարեշրջանի արձանագրութիւնները պիտի սկսին Երկուշաբթի 7 Սեպտեմբեր առաւօտեան ժամը 8—12։

Կանոնաւոր դասաւանդութիւնները պիտի սկսին Երկուշաբթի 21 Սեպտեմբեր 1959։

ՀՈԳԱԲԱՐՁՈՒԹԻՒՆ


## ՍԱՀԱՐԱ

| | |
|---|---|
| **ԹՂԹԱԴՐԱՄ** | |
| Իրաքեան տինար | 9,65 |
| Յորդանանեան տինար | 9,95 |
| Եգիպտական | 685 |
| Սթերլին թանքնօ | 1005 |
| Սթերլին չէք Լ․ ․ | 1000 |
| Սթերլին չէք ազատ | 1010 |
| Տոլար թանքնօթ | 360,00 |
| Տոլար չէք | 360,00 |
| Տոլար հաւագիր | 362,00 |
| Լիբանանեան | 114,75 |
| Ֆրանսական 1000 ֆրանք | 730 |
| Իտալական 1000 լիրէթ | 575 |
| Զուիցերական ֆրանք | 83 |
| Գերմանական Մարք | 86 |
| **ՈՍԿԵԴՐԱՄ** | |
| Անգլիական հնչուն | 34,00 |
| Թրքական բեշլաթ | 36,50 |
| Թրքական բեշլաթ զազի | 30,50 |
| Թրքական թիճալ | 27,25 |

ՓՆԱՅՆՈՂ–ՈՐՈՇՈՂ
ՓՐՈՖ. ՖԵԼԵՔԻ
ՖԱԹԻՐ ԱՍՏՂԱԳԷՏ
ՔԵԼԼԵՍԼ ՊՕՂՈՍԵԱՆ

Կարաս Պասամի դիմաց Թիւ 16 Սաթայիշ ճէլլամ կոյսն 181 տուն, առաջին